

poznatky z textu se dají najít vyšší souvislosti, a to jak uvnitř textu, tak mezi textem a dalšími texty i životem.

Reutzel, Ray D. and Robert B. Cooter, Jr., Teaching Children to Read: From Basals to Books. New York: Macmillan Publishing Co., 1992

Skládankové čtení

Metoda vhodná při četbě společného textu. Krátký text je rozdělen na tři části. Tři skupiny pracují vždy jen s jednou z částí, každá odhaduje a konstruuje obsah chybějících dvou částí. Učí se tím přesněji vnímat a chápat obsah i stavbu úseku, který mají k dispozici, a vysuzovat z toho, jaký obsah a formu budou mít části scházející. Nakonec při porovnávání výtvorů jak navzájem, tak i s původní celou verzí objasňují své důvody a nacházejí vnitřní souvislosti v původním textu.

Skládankové učení

Metoda kooperativního učení, vhodná při četbě a po četbě společného textu, zejména naučného, nebo celé série textů k podobnému tématu. Podporuje čtenářskou gramotnost tím, že klade na žáka zodpovědnost za porozumění určité části textu a za předání tohoto porozumění spolužákům, kteří četli a druhým zprostředkovali zase ostatní úseky. Učí se tím nejen porozumět textu, ale také udržet pochopené v paměti a sdělovat to srozumitelně druhým.

Žáci jsou rozděleni do domovských skupin (DS, nejčastěji po třech žácích). Každý žák v domovské skupině dostane jeden text, který si samostatně čte po určenou dobu.

Žáci se z domovských skupin přesunou do skupin expertních (ES). V rámci jedné ES mají všichni žáci stejný text, který společně studují, a domluví se na tom, jak informace z textu naučí spolužáky po návratu zpět do DS. Jejich úkolem je vymyslet konkrétní strategii či metodu učení. Žáci se pak přesunou zpět do DS a každý z nich učí spolužáky informace ze svého textu (postupně od textu č. 1 až k textu poslednímu). Žáci si během toho zapisují nejdůležitější poznatky do sešitu.

Johnson, D. W., Johnson, R., & Smith, K. (1998). Active Learning: Cooperation in the College Classroom. Edina, MN: Interaction Book Company. (612) 831-9500; FAX (612) 831-9332.

Učíme se navzájem

Komplexní metoda propojující tři fáze četby u textu společného skupině nebo třídě. Žáci se ve čtveřici učí čtyřem strategiím čtení (předvídání, shrnutí, kladení otázek, vyjasňování), ze kterých se u zkušeného čtenáře skládá vlastní proces čtení s porozuměním.

Více se dozvíte v textu na str. 48.

Palinscar, A. S., Brown, A. L.: Interactive teaching to promote independent learning from text. The Reading Teacher, Vol. 38, No 8, April 1986, pp. 771 - 777.

Tvorba vlastní knížky

Vytvářením vlastních knih se žák učí sám nebo ve skupině poznávat důležitost formální organizace knihy a tím si zvyká vnímat a do svého porozumění zapojit i obálku s titulem, titulní stranu, ilustrace, doprovodné materiály, členění textu, grafickou úpravu stránky atd. Aktivita posiluje postoj autorské zodpovědnosti a tím i žákův respekt k autorskému záměru a sdělení druhých lidí. O tvorbě knížky v této publikaci neuvádíme podrobnosti.

Vyhledávání klíčových slov

Aktivita je využívána ve dvou podobách: před čtením jako nástroj pro předvídání, a po čtení jako nástroj pro reflexi. Při využití před čtením učitel promyšleně vybírá z nachystaného společného textu klíčová slova a předkládá je třídě, aby na jejich základu mohl každý žák zkusit odhadnout možný obsah a rozvoj příběhu nebo pojednání. Různé návrhy se porovnávají a posléze konfrontují